

**Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΡΑΣΙΝΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
(EUROPEAN GREEN DEAL)
ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ
ΟΕΒ- ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ ΗΜΕΡΙΔΑ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 05 ΙΟΥΝΙΟΥ 2020, ΏΡΑ 10:00-11:30**

Κώστας Χατζηπαναγιώτου

Διευθυντής

Τμήματος Περιβάλλοντος

Για ποιο πράγμα μιλάμε

- Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία είναι ο **χάρτης** πορείας μας για να επιτύχουμε τη **βιωσιμότητα** της οικονομίας της ΕΕ. Αυτό θα συμβεί αν μετατρέψουμε τις **κλιματικές και περιβαλλοντικές** προκλήσεις σε **ευκαιρίες** σε όλους τους τομείς πολιτικής και αν επιτύχουμε μια μετάβαση δίκαιη για όλους και χωρίς αποκλεισμούς.

Γενικά

- Αυτός ο χάρτης πορείας, με δράσεις έχει στόχο να
- ενισχύσει την **αποδοτική χρήση** των πόρων με τη μετάβαση σε μια καθαρή, κυκλική οικονομία
- αποκαταστήσει τη **βιοποικιλότητα** και θα μειώσει τη ρύπανση.
- και περιγράφει τις **απαιτούμενες επενδύσεις** και τα διαθέσιμα **χρηματοδοτικά εργαλεία** και εξηγεί τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να εξασφαλιστεί μια μετάβαση δίκαιη και χωρίς αποκλεισμούς.

Γενικά

- Στο κέντρο της **εφαρμογής του Green Deal** είναι οι θεματικές:
- Έρευνα
- Καινοτομία
- Εκπαίδευση
- Ψηφιοποίηση (digitization)
- Με **χρηματοδοτήσεις** μέχρι 300 εκατομμυρίων σε έρευνα και καινοτομία, 3 δις για εκπαίδευση σε σχολεία και 35% του προγράμματος Horizon σε θέματα κλιματικής δράσης.

Κλιματική Αλλαγή

- Η κλιματική αλλαγή και η υποβάθμιση του περιβάλλοντος αποτελούν **απειλή** για την διαβίωση του πληθυσμού στη γη. Για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, η Ευρώπη χρειάζεται μια νέα αναπτυξιακή στρατηγική που θα μετατρέψει την Ένωση σε μια σύγχρονη, **αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων και ανταγωνιστική οικονομία**
- με μηδενικές **καθαρές εκπομπές** αερίων του θερμοκηπίου έως το 2050
- όπου η οικονομική ανάπτυξη θα είναι **αποσυνδεδεμένη** από τη χρήση των πόρων
- και όπου κανένας άνθρωπος και καμιά **περιφέρεια** δεν θα μένει στο περιθώριο

Κλιματική Αλλαγή

- Κύριες Προβλεπόμενες Δράσεις
- **Επικαιροποίηση** της εθνικά καθορισμένης συνεισφοράς της ΕΕ για το 2030 (από 40% μείωση σε 50% ή 55%).
- **Ευρωπαϊκός Νόμος για το Κλίμα** με τον οποίο θα κατοχυρώνεται ο στόχος της κλιματικής ουδετερότητας για το 2050, θα καθορίζονται οι όροι για μια αποτελεσματική και δίκαιη μετάβαση και θα παρέχεται **προβλεψιμότητα** στους επενδυτές. Ο νόμος αυτός θα διασφαλίζει ότι όλες οι πολιτικές της ΕΕ συνεισφέρουν προς τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας.
- **Ευρωπαϊκό σύμφωνο για το κλίμα**, που απευθύνεται σε περιφέρειες, τοπικές κοινότητες, την κοινωνία των πολιτών, επιχειρήσεις και σχολεία.
- Μηχανισμός **συνοριακής προσαρμογής** άνθρακα σε συγκεκριμένους τομείς, ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος διαρροής άνθρακα.
- Μακροπρόθεσμη στρατηγική της ΕΕ για μια κλιματικά **ουδέτερη** Ευρώπη.

Κλιματική Αλλαγή

- **Προκλήσεις για Κύπρο**

- Στόχος: Η ΕΕ να είναι κλιματικά ουδέτερη το 2050. Για να γίνει αυτό, η πολιτική **δέσμευση** θα μετατραπεί σε νομική **υποχρέωση** τόσο σε συλλογικό όσο και σε εθνικό επίπεδο.

- Για την επίτευξη αυτού του στόχου στην Κύπρο θα απαιτηθεί η ανάληψη δράσης σε **όλους τους τομείς της οικονομίας**, όπως:

Κλιματική Αλλαγή

- επενδύσεις σε φιλο-περιβαλλοντικές **τεχνολογίες**
- στήριξη της καινοτομίας στον **βιομηχανικό** τομέα
- ανάπτυξη καθαρότερων, οικονομικότερων και πιο υγιεινών μορφών ιδιωτικής και **δημόσιας μεταφοράς**
- απαλλαγή του ενεργειακού τομέα από τις **ανθρακούχες** εκπομπές
- διασφάλιση της ενεργειακής απόδοσης των **κτιρίων**

Κλιματική Αλλαγή

- Προϋποθέσεις για Κύπρο
- Η αναγνώριση **ιδιαιτεροτήτων και περιορισμών** κρατών μελών στη διαμόρφωση πλαισίου διευκόλυνσης είναι απαραίτητη.
- Η διάθεση κατάλληλων **εργαλείων** σε κράτη μέλη για άρση εμποδίων (όπως στην περίπτωση της Κύπρου: έλλειψη διασυνδέσεων, δυναμικό ενσωμάτωσης τεχνολογίας, οικονομίες κλίμακας) είναι αναγκαία.
- Ανάλυση **αντίκτυπου** ανά χώρα πριν την αναθεώρηση των φιλοδοξιών της ΕΕ για το 2030.
- Θα πρέπει να δοθεί κατάλληλη κατεύθυνση για το πλαίσιο διευκόλυνσης.

Κλιματική Αλλαγή

Προοπτικές για Κύπρο

- Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία θα δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για κατάρτιση μιας **νέας εθνικής στρατηγικής** για την ανάπτυξη.
- Θα μας βοηθήσει να μειώσουμε τις εκπομπές και να δημιουργήσουμε παράλληλα **θέσεις εργασίας**.
- Θα βοηθήσει τις επιχειρήσεις μας να γίνουν πιο **ανταγωνιστικές** με καθαρά προϊόντα και καθαρές τεχνολογίες.
- Θα προστατεύσει τη **ζωή** των ανθρώπων, των ζώων και των φυτών, μειώνοντας τη ρύπανση.
- Θα γίνει ανάπτυξη καθαρότερων, οικονομικότερων και πιο υγιεινών μορφών ιδιωτικής και **δημόσιας μεταφοράς**.
- Θα μας οδηγήσει στην απο-ανθρακοποίηση του ενεργειακού τομέα.
- Θα βελτιώσει την **ευημερία και την υγεία** των πολιτών και των μελλοντικών γενεών.

06/04/2020

OEB Green Deal Conference 5th June 2020

Βιοποικιλότητα

- Στο πλαίσιο της αποφασιστικότητας της να ηγηθεί της διεθνούς προσπάθειας για **διατήρηση της βιοποικιλότητας**, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 20 Μαΐου, 2020 ενέκρινε μια ολοκληρωμένη νέα στρατηγική για τη βιοποικιλότητα, η οποία αποτελεί βασικό μέρος της **Πράσινης Συμφωνίας** και μαζί με τη στρατηγική «Από το **αγρόκτημα στο πιάτο**» αναμένεται να στηρίξει την οικονομική ανάκαμψη μετά την πανδημία.
- Σε ευθυγράμμιση με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, προτείνονται φιλόδοξες ενωσιακές δράσεις και **δεσμεύσεις για την ανάσχεση της απώλειας βιοποικιλότητας** στην Ευρώπη και στον κόσμο και τον μετασχηματισμό των συστημάτων τροφίμων μας σε παγκόσμια πρότυπα για την ανταγωνιστική βιωσιμότητα, την προστασία της υγείας του ανθρώπου και του πλανήτη.

Βιοποικιλότητα

- Η νέα στρατηγική για τη βιοποικιλότητα αντιμετωπίζει **τα βασικά αίτια της απώλειας** της βιοποικιλότητας, όπως η μη βιώσιμη χρήση της γης και της θάλασσας, η υπερ-εκμετάλλευση των φυσικών πόρων, η ρύπανση και τα χωρο-κατακτητικά ξένα είδη.
- Προτείνει, μεταξύ άλλων, τη **θέσπιση δεσμευτικών στόχων** για την **αποκατάσταση** κατεστραμμένων οικοσυστημάτων και ποταμών, τη βελτίωση της κατάστασης των προστατευόμενων οικοτόπων και ειδών της ΕΕ, την επαναφορά επικονιαστών στη γεωργική γη, τη μείωση της ρύπανσης, την ενίσχυση του οικολογικού προσανατολισμού των πόλεων, την ενίσχυση της **βιολογικής** γεωργίας και άλλων φιλικών προς τη **βιοποικιλότητα** γεωργικών πρακτικών.
- Η στρατηγική προτείνει συγκεκριμένα βήματα για να τεθεί η βιοποικιλότητα της Ευρώπης στην πορεία ανάκαμψης έως το 2030, συμπεριλαμβανομένης της **μετατροπής τουλάχιστον του 30 % των εδαφών και των θαλασσών** της Ευρώπης σε αποτελεσματικά διαχειριζόμενες προστατευόμενες περιοχές και της επαναφοράς τουλάχιστον του **10 % των γεωργικών εκτάσεων** σε χαρακτηριστικά **τοπίου υψηλής ποικιλομορφίας**.

06/04/2020

OEB Green Deal Conference 5th June 2020

Κυκλική Οικονομία

Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία

- Υλοποίηση πρώτου **Σχεδίου Δράσης** για την Κυκλική Οικονομία συνέβαλε στην επίτευξη σημαντικής προόδου στη μετάβαση στην κυκλική οικονομία κυρίως στη διαχείριση των αποβλήτων

Δράσεις στην Κύπρο στα πλαίσια υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης

- **Μεταφορά** τροποποιητικών Οδηγιών για τα απόβλητα στο εθνικό δίκαιο
- **Αναθεώρηση Στρατηγικής Διαχείρισης** Δημοτικών Αποβλήτων και Προγράμματος Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων για επίτευξη των Ευρωπαϊκών στόχων
- **Κανονισμοί** Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης για υλοποίηση των υποχρεώσεων μας

Νέο Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία

- Το νέο Σχέδιο Δράσης στοχεύει στη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου πολιτικού πλαισίου για βιώσιμα προϊόντα, υπηρεσίες και επιχειρηματικά μοντέλα και τη μετατροπή των πρότυπων παραγωγής προς αποφυγή της δημιουργίας αποβλήτων

Κυκλική Οικονομία

Νέο Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία

Πλαίσιο Πολιτικής για Βιώσιμα Προϊόντα

- **Σχεδιασμός προϊόντων και ευθύνη παραγωγού:**
 - Ετοιμασία πλαισίου πολιτικής για **βιώσιμα προϊόντα**
 - Ενίσχυση ευθύνης των παραγωγών όσον αφορά τη βιωσιμότητα των προϊόντων τους σε **όλο τον κύκλο** ζωής
 - Νομοθετική πρόταση για τον καθορισμό **βιώσιμων παραμέτρων σχεδιασμού** για τα προϊόντα (ανθεκτικότητα, δυνατότητα επαναχρησιμοποίησης, αποδοτικότητα πόρων, παρουσία επικίνδυνων ουσιών, περιεκτικότητα ανακυκλώσιμων υλικών, δυνατότητα υψηλής ποιότητας ανακύκλωση)
- **Ενημέρωση των καταναλωτών**
 - Νομοθετική πρόταση για τις **περιβαλλοντικές δηλώσεις** στα προϊόντα
 - Ενίσχυση προστασίας του καταναλωτή έναντι παραπλανητικών δηλώσεων και πρακτικές προγραμματιζόμενης απαρχαίωσης
- **Κυκλικότητα παραγωγικών διαδικασιών**
 - Πρωτοβουλίες για ενίσχυση της **κυκλικότητας στη βιομηχανία**

Κυκλική Οικονομία

Νέο Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία

Σημαντικές Αξιακές Αλυσίδες

Ανάπτυξη στρατηγικών για σημαντικές Αξιακές αλυσίδες:

- Ηλεκτρονικά
- Μπαταρίες και οχήματα
- Συσκευασίες
- Μικρο-πλαστικά
- Κλωστοϋφαντουργικά
- Κατασκευές και κτίρια
- Τρόφιμα

Μείωση Αποβλήτων

Ενίσχυση της πολιτικής για τα απόβλητα και αγοράς για τις δευτερογενείς πρώτες ύλες

- Αναθεώρηση Οδηγιών για μπαταρίες, συσκευασίες, οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους και επικίνδυνες ουσίες στον ηλεκτρονικό εξοπλισμό
- Στόχοι μείωσης για πιο πολύπλοκα ρεύματα αποβλήτων
- Ενίσχυση απαιτήσεων για συστήματα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού

Κυκλική Οικονομία

Νέο Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία

Χρηματοδοτικοί μηχανισμοί

- Ο μηχανισμός **δίκαιης μετάβασης** περιλαμβάνει την κυκλική οικονομία ως έναν από τους τομείς επενδύσεων
- Τα **Ταμεία Συνοχής** θα βοηθήσουν τις περιοχές να εφαρμόσουν στρατηγικές κυκλικής οικονομίας και να αναπροσαρμόσουν τον βιομηχανικό ιστό τους
- **Ιδιαίτερη σημασία θα δοθεί σε απόμακρες περιοχές και νησιά, λόγω**
 - της εξάρτησης τους στην **εισαγωγή πόρων** και τις εξαγωγές αποβλήτων
 - τη μεγάλη παραγωγή αποβλήτων από τον **τουρισμό**

Κυκλική Οικονομία

Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Βιομηχανία

- Η Νέα Βιομηχανική Πολιτική του ΥΕΕΒ εξετάζοντας δράσεις για:
 - Βελτίωση διαδικασιών παραγωγής
 - Βελτίωση σχεδιασμού των προϊόντων
 - Βιομηχανική συμβίωση
 - Επαναχρησιμοποίηση δευτερογενών πρώτων υλών στη βιομηχανία
 - Ενίσχυση των βιομηχανιών που εφαρμόζουν πρακτικές στα πλαίσια της κυκλικής οικονομίας
- Το ΥΕΕΒ έχει προβεί σε **αγορά υπηρεσιών** για την ετοιμασία μελέτης για την προώθηση και ανάπτυξη της κυκλικής οικονομίας.
- Μέσω της μελέτης θα **ετοιμαστεί Σχέδιο Δράση** για τη μεταρρύθμιση της βιομηχανίας από το γραμμικό στο κυκλικό μοντέλο οικονομίας
- Το **Σχέδιο Δράσης θα καθορίσει:**
 - Χρηματοπιστωτικά μέτρα για εφαρμογή από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα
 - Μέτρα πολιτικής/νομοθετικής μεταρρύθμισης
 - Δράσεις υλοποίησης

Μηδενική Ρύπανση για περιβάλλον ελεύθερο από τοξικά

- Για τον πιο πάνω στόχο χρειάζονται **περισσότερες δράσεις** για πρόληψη και αντιμετώπιση της ρύπανσης για προστασία των πολιτών και των οικοσυστημάτων. Η Ε.Ε. χρειάζεται να παρακολουθεί, να υποβάλλει εκθέσεις, να **προλαμβάνει και να αντιμετωπίζει τη ρύπανση από τον αέρα, τα νερά, το έδαφος και καταναλωτικά προϊόντα.**
- Στο πλαίσιο αυτό προγραμματίζονται **Δράσεις σε 3 τομείς**

Μηδενική Ρύπανση για περιβάλλον ελεύθερο από τοξικά

- Πλάνο Δράσης για Μηδενική Ρύπανση του Αέρα, των Νερών και του Εδάφους.
- Ρύπανση από Μεγάλες Βιομηχανικές Εγκαταστάσεις
- Αειφόρος Στρατηγική για τα Χημικά

Μηδενική Ρύπανση για περιβάλλον ελεύθερο από τοξικά

Δράσεις κάτω από τον Στόχο για Μηδενική Ρύπανση είναι οι ακόλουθες:

- Αναθεώρηση νομικού πλαισίου
- Μη νομοθετικές δράσεις όπως παρακολούθηση και αποτελέσματα της μηδενικής ρύπανσης, **συνεργασία με τους εμπλεκόμενους φορείς**
- Ενδυνάμωση της **εφαρμογής και της επιβολής** ώστε να διασφαλιστεί ότι οι αρμόδιες εθνικές αρχές (συμμόρφωση, ποινές) και οι πολίτες (πρόσβαση στη δικαιοσύνη) μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα προβλεπόμενα μέτρα για μείωση της ρύπανσης.
- Καλύτερη χρήση των εργαλείων όπως η **αιεφόρος χρηματοδότηση**, η ανάπτυξη της έρευνας και στοιχειοθέτησης και η ψηφιοποίηση.
- **Ευαισθητοποίηση**, εμπλοκή των πολιτών και επικοινωνιακές προσπάθειες

06/04/2020

OEB Green Deal Conference 5th June 2020

Μηδενική Ρύπανση για περιβάλλον ελεύθερο από τοξικά

- Η Ε. Επιτροπή έχει ήδη προχωρήσει σε **έλεγχο καταλληλότητας** για
- την Οδηγία για την Ποιότητα του **Αέρα** και την Οδηγία Πλαίσιο για τα **Νερά** και για την αξιολόγηση της Οδηγίας για την Επεξεργασία **Αστικών Λυμάτων** ενώ βρίσκεται σε εξέλιξη η αξιολόγηση της Οδηγίας για τις **Βιομηχανικές Εκπομπές** και προγραμματίζεται αξιολόγηση της Οδηγίας για τα Νερά **Κολύμβησης**.

Οικονομικά εργαλεία

- **Just Transition Mechanism** – στοχεύει στην ενθάρρυνση επενδύσεων που υποστηρίζουν τη μετάβαση προς μια **ουδέτερη από το κλίμα** οικονομία από τις αρχές του δημόσιου τομέα προς όφελος των περιοχών με μεγάλη παραγωγή διοξειδίου του άνθρακα. Περιλαμβάνει **επιχορηγήσεις 1,5 δις. ευρώ** από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και **δάνεια** έως και 10 δις. ευρώ από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Η διευκόλυνση θα κινητοποιήσει επενδύσεις μεταξύ 25 και 30 δις. ευρώ για βοήθεια σε περιοχές που πλήττονται περισσότερο από τη μετάβαση σε μια ουδέτερη από το κλίμα οικονομία, δίνοντας προτεραιότητα σε εκείνες που έχουν **λιγότερη ικανότητα να αντιμετωπίσουν** το κόστος της μετάβασης.

Οικονομικά εργαλεία

- [Innovation and Modernization fund](#) – μέσω της αναθεώρησης του EU Emissions Trading System
- [Green Financing Action Plan](#) – στόχος είναι η διοχέτευση ιδιωτικών επενδύσεων με κριτήριο τη **βιώσιμη χρηματοδότηση (sustainable financing)**, δηλαδή η διαδικασία της συνεκτίμησης περιβαλλοντικών και κοινωνικών παραμέτρων κατά τη λήψη επενδυτικών αποφάσεων, οδηγώντας σε αυξημένες επενδύσεις σε μακροπρόθεσμες και βιώσιμες δραστηριότητες.
- Αναθεώρηση των σχετικών **κατευθυντήριων γραμμών** για τις **κρατικές ενισχύσεις**.

Οικονομικά εργαλεία

- [Green budgeting practices](#) –
- ο προϋπολογισμός της ΕΕ θα διαδραματίσει βασικό ρόλο στην εφαρμογή του Green Deal, και θα συμβάλει επίσης στην επίτευξη των κλιματικών στόχων.
- Η Επιτροπή πρότεινε **νέες ροές εσόδων**, μία από τις οποίες βασίζεται στα μη ανακυκλωμένα απορρίμματα πλαστικών συσκευασιών. Μια δεύτερη **ροή εσόδων** θα μπορούσε να περιλαμβάνει την κατανομή του 20% των εσόδων από τη δημοπρασία του συστήματος εμπορίας **εκπομπών** της ΕΕ στον προϋπολογισμό της ΕΕ

Άλλα ΕΕ προγράμματα

- Συνδέσεις με άλλα προγράμματα
- **EIR** - η επισκόπηση της περιβαλλοντικής εφαρμογής θα διαδραματίσει κρίσιμο ρόλο στο **χαρτογράφηση** της κατάστασης σε κάθε κράτος μέλος
- **8th EAP** - το νέο πρόγραμμα περιβαλλοντικής δράσης που θα συμπληρώσει την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία που θα περιλαμβάνει ένα νέο μηχανισμό **παρακολούθησης**
- **SDGs** – οι στόχοι των Ηνωμένων Εθνών για το 2030 έχουν συνδεθεί άμεσα με τις **εθνικές εκθέσεις** των κρατών-μελών για την απόδοση τους σε οικονομικά θέματα και γίνεται στενή παρακολούθηση της προόδου των κρατών-μελών.

Μετά COVID 19 περίοδος

- **Μετά-COVID εποχή και Green Deal**
- **Το Green Deal θα πρέπει να είναι το βασικό εργαλείο σε μια εποχή ανάκαμψης από τον COVID-19.**
- Η ανάκαμψη της κρίσης είναι μια ευκαιρία για τον επανασχεδιασμό μιας βιώσιμης οικονομίας χωρίς αποκλεισμούς, την αναζωογόνηση της βιομηχανίας, τη διατήρηση ζωτικών συστημάτων βιοποικιλότητας και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.
- Τα ευρωπαϊκά πακέτα τόνωσης θα διαμορφώσουν τις οικονομίες και τις κοινωνίες της Ευρώπης για τις επόμενες δεκαετίες.
- Πρέπει να διασφαλιστεί ότι θα οδηγηθούμε σε ένα πιο πράσινο, πιο ανθεκτικό και χωρίς αποκλεισμούς μέλλον.
- **Σχετική επιστολή στάληκε στην Ε. Επιτροπή από τους Υπουργούς Περιβάλλοντος των κρατών-μελών της ΕΕ και από την Κύπρο**

**ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ
ΤΗΝ ΟΕΒ ΓΙΑ ΑΥΤΗ ΤΗΝ
ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ
ΜΑΣ**

06/04/2020

OEB Green Deal Conference 5th June 2020